

**Funded by
the European Union**

**Динамічні креативні індустрії:
Розкриття потенціалу економіки ЄС та виклики для України
Vibrant Creative Industries:**

Unveiling the Potential of the EU Economy and the Challenges for Ukraine
ERASMUS+ JEAN MONNET MODULE № 101172651 – VCIEU-CU – ERASMUS-JMO-2024-HEI-TCH-RSCH

РЕГУЛЯТИВНА Й ПРАВОВА ПІДТРИМКА ОРГАНІЗАЦІЙ ТА РОЗВИТКУ КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРИЙ В ЄС¹

Наталія КАРПЧУК

Креативні індустрії – сектор світової економіки, що розвивається; їх визнають важливими рушійними силами економічного зростання й зайнятості. Вони також відіграють ключову роль у просуванні культурного різноманіття та збереженні культурної спадщини. Креативні індустрії важливі, оскільки надають можливості для інновацій та креативності, що може призвести до появи нових продуктів та послуг, корисних для суспільства в цілому. Вони також створюють економічну цінність та забезпечують можливості працевлаштування, особливо для молоді та тих, хто має творчі навички й таланти².

Екосистема культурних і креативних індустрій (Cultural and Creative Industries – CCIs) становить приблизно 3,95% доданої вартості ЄС і надає роботу приблизно 8 мільйонам людей, у тому числі близько 1,2 мільйона компаній, понад 99,9% з яких є малими та середніми підприємствами (МСП)³.

Розуміння культурної та креативної індустрії в ЄС

Як описано в щорічному звіті Європейської комісії про єдиний ринок (2021 р.), культурні та творчі індустрії складаються з кількох підгалузей. «Найбільші галузі – це аудіовізуальні (телебачення, відеоігри, VOD, кіно, VR/AR), музика, книги та преса, видавнича справа, реклама, культурна спадщина (музеї, історичні місця), перформанс (театр, танець) та образотворче мистецтво. В Європі культура і творчість розглядаються як суспільне благо й вони можуть отримати державну підтримку <...>. Культурна освіта вважається частиною екосистеми»⁴.

Культурні та креативні галузі також описані в Регламенті ЄС (ЄС) 2021/818 про створення Програми «Креативна Європа» (2021–2027 рр.) як сектори, які базуються на культурних цінностях та мистецьких й інших індивідуальних чи колективних творчих проявах. Ці сектори включають «архітектуру, архіви, бібліотеки та музеї, художні ремесла, аудіовізуальні (включаючи кіно, телебачення, відеоігри та мультимедіа), матеріальну та нематеріальну культурну спадщину, дизайн (включаючи дизайн одягу), фестивалі, музику,

¹ Фінансується Європейським Союзом. Проте висловлені погляди та думки належать лише авторам і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з питань освіти та культури (EACEA). Ні Європейський Союз, ні EACEA не можуть нести за них відповідальність.

² Cultural and Creative Industries at the heart of the Creative Economy. <https://europaregina.eu/>

³ Cultural and Creative Industries. Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs, 2024, https://single-market-economy.ec.europa.eu/sectors/cultural-and-creative-industries_en

⁴ European Commission Annual Single Market Report 2021,

літературу, виконавське мистецтво (включаючи театр і танець), книги та видавництво, радіо та образотворче мистецтво»⁵.

На європейському рівні все ще відсутнє загальноприйняте визначення ССІ, різні держави-члени використовують різні розмежування, де вони можуть або не можуть включати деякі підгалузі за визначенням ССІ. В аналітичному звіті «Моніторинг подвійного переходу промислових екосистем. Культурна та креативна індустрія»⁶ зазначено, що ССІ охоплює спадщину (музеї, історичні місця, археологічні пам'ятки, нематеріальна спадщина); архіви, бібліотеки; книги та пресу; образотворче мистецтво (пластика, фотографія, дизайн); сценічне мистецтво (музика, танцювальні, драматичні, комбіновані мистецтва та інші живі шоу); аудіовізуальні та мультимедійні (фільми, радіо, телебачення, відео, звукозаписи, мультимедійні твори, відеоігри); архітектуру; рекламу та мистецтво/ремесла.

Промислова стратегія ЄС (EU Industrial Strategy)⁷

10 березня 2020 р. Комісія заклала основи для промислової стратегії, яка підтримає подвійний перехід до зеленої та цифрової економіки, зробить промисловість ЄС більш конкурентоспроможною в усьому світі та посилить відкриту стратегічну автономію Європи. Наступного дня після презентації нової промислової стратегії Всесвітня організація охорони здоров'я оголосила COVID-19 пандемією.

11 травня 2021 р. Комісія оновила Промислову стратегію ЄС, щоб гарантувати, що її промислові амбіції повністю враховують нові обставини після кризи COVID-19 і допомагають здійснити перехід до більш стійкої, цифрової та глобально конкурентоспроможної економіки. Ключові проблеми, спровоковані кризою:

- кордони, що обмежують вільний рух людей, товарів і послуг,
- розрив глобальних ланцюгів постачання, що впливає на доступність основних продуктів,
- порушення попиту.

Щоб вирішити ці проблеми, оновлена Промислова стратегія пропонує нові заходи для врахування уроків кризи та підтримки інвестицій. Зокрема, зосереджена на таких темах:

1) Стійкість єдиного ринку. Комісія запропонувала:

- Надзвичайний інструмент єдиного ринку (Single Market Emergency Instrument): забезпечити структурне рішення для створення доступності та вільного руху людей, товарів і послуг у контексті можливих майбутніх криз.

- Поглиблення єдиного ринку (Deepening the Single Market): вивчення гармонізації стандартів для ключових бізнес-послуг; а також посилення цифровізації ринкового нагляду та інших цільових заходів для малих і середніх підприємств.

⁵ REGULATION (EU) 2021/818 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 20 May 2021 establishing the Creative Europe Programme (2021 to 2027) and repealing Regulation (EU) No 1295/2013. *Official Journal of the European Union*, 28.5.2021, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32021R0818&from=EN>

⁶ Carlo Vuijsteke, Isabelle de Voldere, Kincső Izsak, Carmen Moreno and Yari Borbon. Monitoring the twin transition of industrial ecosystems. CULTURAL AND CREATIVE INDUSTRIES. Analytical report, 2023, <https://www.europacreativa-media.it/documenti/allegati/2024/monitoring-the-twin-transition-of-industrial-ecosystems.pdf>

⁷ European industrial strategy. *European Commission*, 2024, https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-industrial-strategy_en#:~:text=On%2011%20May%202021%2C%20the%20Commission%20updated%20the.more%20sustainable%2C%20digital%2C%20resilient%20and%20globally%20competitive%20economy.

- Моніторинг єдиного ринку (Monitoring the Single Market): щорічний аналіз стану єдиного ринку, включаючи 14 промислових екосистем.

2) Зміцнення відкритої стратегічної автономії ЄС. Комісія пропонує:

- Диверсифіковане міжнародне партнерство (Diversified international partnerships): щоб гарантувати, що торгівля та інвестиції продовжуватимуть відігравати ключову роль у розбудові економічної стійкості ЄС.

- Промислові альянси (Industrial Alliances), які допомагають залучити приватних інвесторів до обговорення нових ділових партнерств і моделей у спосіб, який є відкритим, прозорим і повністю відповідає правилам конкуренції, з потенціалом для створення високоцінних робочих місць.

- Моніторинг стратегічних залежностей (Monitoring of Strategic dependencies): публікація звітів з аналізом стратегічних залежностей ЄС від іноземних джерел.

3) Прискорення подвійних переходів. Комісія запропонувала:

- Перехідні шляхи (Transition pathways), щоб визначити дії, необхідні для досягнення подвійних переходів, даючи краще розуміння масштабу, переваг та необхідних умов.

- Міжнародні проекти (Multi-country projects) з відновлення та розвитку цифрових і екологічних можливостей для максимізації інвестицій у рамках Фонду відновлення та стійкості.

- Аналіз сталеливарної галузі (Analysis of the steel sector): щоб забезпечити екологічно чисту та конкурентоспроможну металургійну промисловість, Комісія аналізує та вирішує виклики цього сектору.

- Партнерство в межах Horizon Europe (Horizon Europe partnerships): об'єднання приватного та державного фінансування для підтримки досліджень та інновацій у сфері низьковуглецевих технологій і процесів.

- Декарбонізована енергія, яка є у великій кількості, доступна і яку можуть собі дозволити громадяни (Abundant, accessible and affordable decarbonised energy): Комісія співпрацюватиме з державами-членами, щоб прискорити інвестиції у відновлювані джерела енергії, мережі та усунути бар'єри.

Правові рамки креативної індустрії в ЄС⁸

Жоден із засновницьких документів ЄС не пропонує суворого та обмежувального визначення того, що таке культура, залишаючи на розсуд держав-членів та окремих осіб визначати це, виходячи з їхньої національної, місцевої та індивідуальної чутливості. Наприклад, у вступі до Договору про Європейський Союз (TEU) йдеться про «черпання натхнення з культурної, релігійної та гуманістичної спадщини Європи»⁹. У ньому також зазначено, що однією з цілей Європейського Союзу є «повага до його багатого культурного та мовного різноманіття та [...] забезпечення збереження та примноження культурної спадщини Європи» (стаття 3 TEU)¹⁰. Крім того, стаття 6 Договору про функціонування Європейського

⁸ EU competences in the field of culture. *Culture and Creativity*, 2024, <https://culture.ec.europa.eu/policies/eu-competences-in-the-field-of-culture>

⁹ Consolidated version of the Treaty on European Union. *Official EN Journal of the European Union*, 07.06.2016, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:12016M/TXT>

¹⁰ Consolidated version of the Treaty on European Union. *Official EN Journal of the European Union*, 07.06.2016, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:12016M/TXT>

Союзу (TFEU) визнає, що компетенція ЄС у сфері культури полягає у «здійсненні заходів для підтримки, координації або доповнення дій держав-членів»¹¹.

Проте правова основа програми «Креативна Європа», єдиної програми Європейського Союзу, спеціально присвяченої підтримці культури, містить відкрите визначення культурного та творчого секторів (про це йшлося на с. 1).

Оскільки окремі держави-члени ЄС відповідають за власну політику в культурному секторі, роль Європейської комісії полягає у допомозі у вирішенні спільних проблем. До них відносяться вплив цифрових технологій, зміну моделей культурного управління та потребу підтримувати культурний і творчий сектори в інноваціях. Комісія здійснює свою діяльність відповідно до стратегічних документів щодо культурного співробітництва, а також власних пріоритетів, визначених на відповідний термін діяльності Комісії. Для того, щоб забезпечити визнання соціальної та економічної ролі культури в ширшій політиці та діях ЄС, Комісія працює над низкою ключових тем. Вона також гарантує, що складний характер культурного та творчого секторів відображається у відповідному законодавстві ЄС. Комісія також допомагає державам-членам пом'якшити несприятливі наслідки криз і будь-яких викликів, коли скоординована відповідь ЄС може виявитися корисною¹².

Департаментом Комісії, що відповідає за культуру, є Генеральний директорат з питань освіти, молоді, спорту та культури (DG EAC). DG EAC сприяє діям на рівні ЄС у цій сфері, охоплюючи культурні та креативні сектори, включаючи культурну спадщину, розробляє політику на основі зібраних даних і доказів і керує програмою ЄС для культури – «Креативна Європа» (Creative Europe).

Деякі інші департаменти Комісії, які займаються питаннями, пов'язаними з культурним і креативним секторами:

- Генеральний директорат комунікаційних мереж, контенту та технологій (DG CONNECT),
- Генеральний директорат внутрішнього ринку, промисловості, підприємництва та малого та середнього бізнесу (DG GROW),
- Генеральний директорат з досліджень та інновацій (DG RTD).

Питання, пов'язані з культурою, також висвітлюються в кількох інших політиках і програмах, керованих іншими службами Комісії, такими як зайнятість або місцевий і регіональний розвиток.

Новий європейський порядок денний для культури¹³

Після Європейського порядку денного з питань культури 2007 р. Комісія прийняла Новий європейський порядок денний з питань культури у 2018 р., щоб врахувати еволюцію культурного сектору.

Новий порядок денний складається з трьох стратегічних сфер із конкретними цілями:

- 1) Соціальна сфера: Порядок денний спрямований на використання сили культури та культурного розмаїття для соціальної згуртованості та добробуту; його цілі :

¹¹ CONSOLIDATED VERSION OF THE TREATY ON THE FUNCTIONING OF THE EUROPEAN UNION. Official EN Journal of the European Union, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:12016E/TXT&from=EN#d1e1782-1-1>

¹² EU competences in the field of culture. *Culture and Creativity*, 2024, <https://culture.ec.europa.eu/policies/eu-competences-in-the-field-of-culture>

¹³ New European Agenda for Culture. *Culture and Creativity*, 2024, <https://culture.ec.europa.eu/policies/strategic-framework-for-the-eus-cultural-policy>

- сприяти розвитку культурних здібностей усіх європейців, надаючи широкий спектр культурних заходів і можливостей для активної участі,
- заохочувати мобільність професіоналів у культурному та творчому секторах та усунути перешкоди для їх мобільності,

- захистити та популяризувати культурну спадщину Європи як спільний ресурс, підвищити обізнаність про спільну європейську історію та цінності й зміцнити почуття спільної європейської ідентичності.

2) Економічна сфера: з метою підтримки культурної творчості в освіті та інноваціях, для створення робочих місць і зростання, цілі Порядку денного:

- заохочувати мистецтво, культуру та творче мислення у формальній та неформальній освіті та навчанні на всіх рівнях, а також у навчанні упродовж життя,

- сприяти створенню сприятливих екосистем для культурних і креативних індустрій, заохочуючи доступ до фінансування, інноваційний потенціал, справедливую винагороду авторів і творців і міжсекторальне співробітництво,

- сприяти розвитку навичок, необхідних культурному та креативному секторам, включаючи цифрові, підприємницькі, традиційні та спеціальні навички.

3) Зовнішня сфера: метою є зміцнення міжнародних культурних зв'язків ЄС через виконання трьох завдань:

- підтримувати культуру як двигуна сталого соціального та економічного розвитку,
- сприяти культурі та міжкультурному діалогу для мирних відносин між громадами,
- зміцнити співпрацю у сфері культурної спадщини.

Робочий план з культури¹⁴

Держави-члени визначають свої пріоритети для формування культурної політики на рівні ЄС у багаторічних робочих планах, прийнятих у формі висновків Ради ЄС.

Поточний робочий план у галузі культури на період 2023-2026 рр. наголошує, що культура є нескінченним джерелом натхнення та інновацій, відображенням гуманності та естетики, спільної мови та спадщини, а також фундаментальною частиною європейської ідентичності та спільнот.

Робочий план визначає чотири пріоритети європейської співпраці у виробленні культурної політики:

1) митці та працівники культури: розширення можливостей культурного та творчого секторів,

2) культура для людей: підвищення культурної участі та ролі культури в суспільстві,

3) культура для планети: вивільнення сили культури,

4) культура для спільного творчого партнерства: зміцнення культурного виміру зовнішніх відносин ЄС.

Дії ЄС, визначені в Плані 2023-2026 рр:

- захист від зміни клімату,
- природні та антропогенні катастрофи та торгівля людьми,
- умови праці художників,
- роль культури для здоров'я та благополуччя,

¹⁴ Work Plans for Culture. *Culture and Creativity*, 2024, <https://culture.ec.europa.eu/policies/strategic-framework-for-the-eus-cultural-policy>

- доступ до культури, культурна участь і демократія,
- роль бібліотек,
- зелений і цифровий перехід секторів,
- якісне забудоване середовище,
- міжнародні культурні зв'язки, в тому числі й України.

Європейські рамки дій щодо культурної спадщини¹⁵

У грудні 2018 р. Європейська комісія запропонувала першу в історії Європейську рамкову програму дій щодо культурної спадщини. Метою цієї рамкової програми є зафіксувати та збільшити успіх Європейського року культурної спадщини 2018 р. та забезпечити тривалий вплив.

Ця Рамкова програма дій ґрунтується на п'яти стовпах, а саме:

Стовп 1. Культурна спадщина для інклюзивної Європи

Культурна спадщина має потенціал для позитивного внеску в життя людей і європейських суспільств в цілому. Це можна зробити шляхом покращення психологічного та соціального благополуччя або посилення соціальної інтеграції. Залучення до культурної спадщини також сприяє розвитку почуття приналежності до європейської спільноти на основі спільної культурної спадщини, історичного досвіду і спільних цінностей.

Рамкова програма зосереджена на трьох кластерах дій: а) залучення широкої громадськості, у тому числі за допомогою цифрових засобів; б) залучення дітей шкільного віку та розширення можливостей молоді; в) подолання бар'єрів доступу.

Стовп 2: Культурна спадщина для сталої Європи

Культурна спадщина є незамінним ресурсом, який може посилити соціальний капітал, стимулювати економічне зростання та безпечну екологічну стійкість.

Рамкова програма передбачає три кластери дій, спрямованих на: а) відновлення міст та регіонів через культурну спадщину; б) сприяння адаптивному повторному використанню будівель спадщини; і в) збалансування доступу до культурної спадщини зі сталим культурним туризмом і природною спадщиною.

Стовп 3: Культурна спадщина для стійкої Європи

Культурна спадщина є крихкою та вразливою до руйнування та занепаду через численні фактори: природні лиха та загрози, спричинені діями людини (навмисними та ненавмисними), включно зі зміною клімату; конфлікти, грабування, незаконна торгівля; непродумане втручання в культурну спадщину.

Рамкова програма передбачає три кластери дій, спрямованих на: а) боротьбу з незаконною торгівлею культурними цінностями; б) підвищення якості фізичного втручання в культурну спадщину та; в) захист культурної спадщини від стихійних лих і зміни клімату.

Стовп 4: Культурна спадщина для інноваційної Європи

Цифрові технології пропонують безпрецедентні можливості покращити доступ громадськості до культурної спадщини та дозволяють їх кураторство і повторне використання.

Рамкова програма передбачає три кластери дій, спрямованих на: а) капіталізацію технологічних інструментів для інновацій у сфері культурної спадщини; б) сприяння соціальним інноваціям; в) зміцнення навичок у сфері культурної спадщини.

Стовп 5: Культурна спадщина для міцнішого глобального партнерства

¹⁵ European framework for action on cultural heritage. *European Commission*, 2018, <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/5a9c3144-80f1-11e9-9f05-01aa75ed71a1>

Повідомлення Комісії 2014 р. «На шляху до комплексного підходу до культурної спадщини для Європи» (Towards an integrated approach to cultural heritage for Europe¹⁶) окреслило роль культурної спадщини в міжнародних відносинах і політиці розвитку.

Рамкова програма передбачає два кластери дій для зміцнення співпраці у сфері культурної спадщини. Перший кластер націлений на географічні зони. Другий кластер дій передбачає горизонтальне/глобальне зміцнення міжнародного співробітництва у сфері спадщини в усьому світі в рамках зовнішніх відносин ЄС відносини діяльності.

Міжнародні культурні відносини ЄС

У 2016 р. Верховний представник і віце-президент ЄС Федеріка Могеріні та комісар Наврачікс представили Спільне повідомлення Європейському парламенту та Раді «На шляху до стратегії ЄС щодо міжнародних культурних відносин» (Towards an EU strategy for international cultural relations)¹⁷. Його мета – поставити культурну співпрацю в центр дипломатичних відносин ЄС з країнами світу.

*Культурно-політичне співробітництво на рівні ЄС*¹⁸: співпраця відбувається в Раді з питань освіти, молоді, культури та спорту та її Комітеті з питань культури. Комісія підзвітна Європейському парламенту, а у сфері культури – Комітету з питань культури та освіти. Ця співпраця також вимагає діалогу з організаціями громадянського суспільства, зацікавленими сторонами культури та іншими суб'єктами, зокрема, міста та регіони або міжнародні організації, включаючи Раду Європи, Організацію Об'єднаних Націй з питань освіти, науки та культури (ЮНЕСКО) та Організацію економічного співробітництва, функціонування та розвитку (ОЕСР).

Країни-кандидати та потенційні кандидати: програма ЄС «Креативна Європа» підтримує культурний і креативний сектори Європи. Весь регіон бере участь у підпрограмі «Культура» Креативної Європи. Інструмент допомоги перед вступом (Instrument for Pre-Accession Assistance - IPA) підтримує Західні Балкани в їхній підготовці до вступу в ЄС і сприяє транскордонному співробітництву, поєднуючи двосторонню та регіональну підтримку. Інструмент технічної допомоги та обміну інформацією (TAIEX) і програма Twinning (Technical Assistance and Information Exchange (TAIEX) instrument and the Twinning programme). Interreg B, який підтримує транснаціональну співпрацю. Три його програми частково охоплюють Західні Балкани (ADRION, DANUBE та Balkan-Mediterranean).

Європейські сусідні країни: культурна співпраця є частиною Європейської політики сусідства (ENP), яка охоплює такі країни: Алжир, Вірменія, Азербайджан, Білорусь, Єгипет, Грузія, Ізраїль, Йорданія, Ліван, Лівія, Молдова, Марокко, Палестина, Сирія, Туніс та Україна.

Культурні проекти фінансуються в рамках Європейського інструменту сусідства та партнерства (ENPI). Цей інструмент включає двосторонні, регіональні та транскордонні програми співробітництва, інструмент технічної допомоги та обміну інформацією (TAIEX) і програму Twinning. Програма ЄС «Креативна Європа».

¹⁶ Towards an integrated approach to cultural heritage for Europe, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:52014DC0477>

¹⁷ JOINT COMMUNICATION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL Towards an EU strategy for international cultural relations, 2016, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=JOIN%3A2016%3A29%3AFIN>

¹⁸ Cultural policy cooperation at the EU level. *Culture and Creativity*, 2024, <https://culture.ec.europa.eu/policies/cultural-policy-cooperation-at-the-eu-level>

Південне партнерство: відносини ЄС із регіоном ґрунтуються на Європейському консенсусі щодо розвитку Глобальної стратегії ЄС та переглянутій Європейській політиці сусідства. Одним із пріоритетів Багаторічної індикативної програми Регіонального Півдня (Regional South Multiannual Indicative Programme) є підвищення стійкості та сприяння стабільності, зокрема культури та молоді. Молодіжний компонент сприяє активній участі молодих людей у розбудові інклюзивного та демократичного суспільства через проект SAFIR. Культурний компонент підтримує культуру як вектор зайнятості, демократизації, толерантності та стійкості в регіоні.

Східне партнерство: Східне партнерство ЄС забезпечує основу для культурної співпраці в рамках багатосторонньої платформи 4 «Контакти між людьми» (multilateral Platform 4 "Contacts between people"). Програма EU4Culture спрямована на зміцнення зв'язків між культурою, економічним зростанням і сприянням міжкультурному діалогу та досвіду.

Країни, що розвиваються: пріоритети проєктів: економічне зростання та створення робочих місць, сприяння міжкультурному діалогу, повага до прав людини та демократичних цінностей, розвиток активного громадянського суспільства, попередження конфлікту, соціальна інтеграція. Фінансування надходить від таких програм, як нова культурна програма АКТ-ЄС «На шляху до життєздатної індустрії культури» ([ACP-EU Culture programme “Toward a viable cultural industry”](#)) (40 мільйонів євро), CREATIFI – Ініціатива фінансування креативної індустрії ([CreatiFI - Creative Industry Financing initiative](#)) (20 мільйонів євро), TransCultura, програма співпраці щодо культурної спадщини в Карибському басейні (15 млн євро) та ін.

Стратегічні партнери: ЄС має 10 стратегічних партнерств: Бразилія, Канада, Китай, Індія, Мексика, Японія, Республіка Корея (Південна Корея), Росія, Південна Африка та США.

Наприклад, Протокол про культурне співробітництво між ЄС і Кореєю було укладено в 2009 р. в рамках Угоди про вільну торгівлю між ЄС і Кореєю. Відповідно до Протоколу ЄС і Корея заснували Комітет з питань культурного співробітництва для контролю за його виконанням. Зустрічі проводяться один раз на рік в ЄС та Кореї по черзі та зосереджуються на співпраці у сфері виконавських мистецтв (почесний гість ЄС на Performing Arts Market Seoul 2018), архітектури (Young Talent Architecture Award), міжміського співробітництва, співробітництво (Європейські культурні столиці), культурна спадщина та аудіовізуальний сектор.

Співпраця з Китаєм у сфері культури організована переважно в рамках діалогу на високому рівні. Інші ініціативи з Китаєм включають: торговий проєкт ЄС-Китай II (EU-China Trade project II), який підтримував політичний діалог щодо культурних і креативних індустрій шляхом обміну передовим досвідом; спільне картографування культурного та творчого ландшафту ЄС і Китаю.

Міжнародні організації

ЮНЕСКО: ЄС та всі його держави-члени є учасниками Конвенції ЮНЕСКО про різноманітність форм культурного самовираження 2005 р. Конвенція служить основою для політики ЄС щодо культури в його зовнішніх відносинах, включаючи торгівлю та співпрацю в галузі розвитку.

Рада Європи є важливим міжнародним партнером ЄС, особливо у сфері культурної спадщини. Рада Європи також була активним партнером Європейського року культурної спадщини 2018 р. Поточні спільні проєкти включають «Шлях Фаро: розширена участь у культурній спадщині» (The Faro Way: enhanced participation in cultural heritage), який просуває принципи Рамкової конвенції Ради Європи про цінність культурної спадщини.

Культура і торгівля: Комісія гарантує, що культурні аспекти враховуються під час усіх багатосторонніх і двосторонніх торговельних переговорів ЄС і що аудіовізуальні послуги виключаються з будь-яких таких переговорів. Європейська комісія підтримує культурні та аудіовізуальні проекти з країнами, що не входять до ЄС, через свою програму «Креативна Європа».

Програма «Креативна Європа»¹⁹

Бюджет програми «Креативна Європа» на 2021-2027 рр. становить 2,44 млрд євро, порівняно з 1,47 млрд євро попередньої програми (2014-2020 рр.). «Креативна Європа» інвестує в дії, які зміцнюють культурне розмаїття та відповідають на потреби та виклики культурного та творчого секторів.

Основними завданнями програми є:

- захищати, розвивати та просувати європейське культурне й мовне розмаїття та спадщину,
- підвищувати конкурентоспроможність та економічний потенціал культурного та креативного секторів, зокрема аудіовізуального сектору.

Програма «Креативна Європа» поділена на 3 напрями:

1) *Напрямок «Культура»* підтримує широкий спектр культурних і креативних секторів: архітектуру, культурну спадщину, дизайн, літературу та видавничу справу, музику, виконавське мистецтво.

Креативна Європа прагне

- сприяти художній творчості та інноваціям,
- підтримувати просування та поширення європейського контенту в Європі та за її межами,
- допомогти митцям знайти можливості для творчості та виступу за кордоном,
- стимулювати цифровий та екологічний перехід європейської культури та креативного сектору.

2) *Напрямок MEDIA* підтримує європейську кіно та аудіовізуальну індустрію для розробки, розповсюдження та просування європейських творів, беручи до уваги сучасне цифрове середовище.

З 2021 р. пріоритети структуровані навколо 4 кластерів:

1. Кластер контенту: створення та виробництво високоякісного контенту, що відображає європейські цінності, зокрема їх різноманітність.

2. Бізнес кластер зорієнтований на те, щоб:

- розвивати аудіовізуальні таланти за допомогою діяльності, яка зосереджена на наставництві, цифрових навичках та навичках екологізації,
- заохочувати обміни між компаніями, що охоплюють усі ланки ланцюжка створення вартості та спрямовані на глобальне охоплення,
- сприяти транснаціональному розповсюдженню контенту через кордони та платформи.

3. Кластер аудиторії ставить завдання:

- стимулювати зростання аудиторії на всіх платформах,
- взаємодіяти з молодшою аудиторією за допомогою різноманітних освітніх та рекламних інструментів,
- забезпечити доступ до контенту через підтримку субтитрів.

¹⁹ Craactive Europe, <https://culture.ec.europa.eu/creative-europe>

4. Кластер підтримки політики: регуляторний діалог, обмін аналізом і даними, перспективна розвідка про тенденції, консультації із зацікавленими сторонами, просування та просвітницька діяльність.

3) Метою *міжгалузевого напряму* є зміцнення співпраці між різними культурними та креативними секторами, щоб допомогти їм вирішити спільні проблеми, з якими вони стикаються, і знайти інноваційні рішення.

Культура в містах і регіонах ЄС²⁰

Культурні та креативні сектори мають бути інтегровані в регіональні та місцеві стратегії розвитку, щоб просувати традиційні культурні надбання та культурну спадщину, стимулювати розвиток креативного бізнесу, підтримувати інвестиції в інфраструктуру та людський капітал.

Фінансова підтримка надається переважно через Європейські структурні та інвестиційні фонди, до складу яких входять:

- Європейський фонд регіонального розвитку (European Regional Development Fund - ERDF),
- Європейський соціальний фонд (European Social Fund - ESF),
- Фонд згуртованості (Cohesion Fund - CF),
- Європейський сільськогосподарський фонд розвитку сільської місцевості (European Agricultural Fund for Rural Development - EAFRD),
- Європейський фонд морського та рибного господарства (European Maritime and Fisheries Fund - EMFF).

Cultural Heritage as a Source of Societal Wellbeing in European Regions – ESPON HERIWELL²¹.

Європейські культурні столиці²²

Ініціатива, що ставить культуру в центр європейських міст за підтримки ЄС для щорічного святкування мистецтва та культури. Ініціатива спрямована на те, щоб підкреслити багатство та різноманітність культур Європи, акцентувати на культурних особливостях європейців, посилювати відчуття приналежності європейських громадян до спільного культурного простору, сприяти внеску культури в розвиток міст.

Крім того, досвід показав, що захід є чудовою нагодою для відродження міст, підвищення міжнародного авторитету міст, підвищення іміджу міст в очах власних мешканців, відновлення життя в культурі міста, підвищення туризму.

Ініціатива була розроблена в 1985 р., і вже більше 60 міст в ЄС і за його межами отримали статус культурної столиці Європи.

Європейські культурні столиці офіційно призначаються за чотири роки до фактичного року титулу. Цей тривалий період часу необхідний для планування та підготовки такого складного заходу. Це також час, необхідний для того, щоб включити подію в довгострокову культурну стратегію, значно залучити громадян, встановити необхідні європейські зв'язки та забезпечити належну інфраструктуру.

²⁰ Culture in cities and regions. *Culture and Creativity*, 2024, <https://culture.ec.europa.eu/policies/culture-in-cities-and-regions>

²¹ Cultural Heritage as a Source of Societal Wellbeing in European Regions. *ESPON HERIWELL*, <https://archive.espon.eu/HERIWELL>

²² European Capitals of Culture. *Culture and Creativity*, 2024, <https://culture.ec.europa.eu/policies/culture-in-cities-and-regions/european-capitals-of-culture>

Комісія під егідою Європейської Комісії відіграє постійну роль протягом цих чотирьох років у підтримці Європейських культурних столиць, надаючи поради та рекомендації та підбиваючи підсумки їхньої підготовки.

Інші нагороди ЄС у сфері культури й творчості:
<https://culture.ec.europa.eu/policies/selected-themes/european-union-prizes-and-initiatives>